

PROTOKOLS

Rīgā

2023.gada 08. februārī

Nr. 10.3-6e/1/2023

Konsultatīvā sanāksme ar lauksaimnieku nevalstiskām organizācijām par MK noteikumu projektu “Tiešo maksājumu piešķiršanas un administrēšanas kārtība”

Vieta: klātienes sanāksme ZM 23.stāva zālē

Sēdes sākums: plkst. 12:00

Sanāksmes dalībnieki: Lauksaimnieku nevalstisko organizāciju pārstāvji

Nr.p.k.	Pārstāvētās iestādes/biedrības nosaukums, ieņemamais amats	Padomes locekļa vārds, uzvārds
1.	Biedrības “Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome” valdes priekšsēdētāja vietnieks	Jānis Irbe
2.	Biedrības “Zemnieku saeima” valdes priekšsēdētājs	Juris Lazdiņš
3.	Biedrības “Zemnieku saeima” valdes loceklis	Mārtiņš Trons
4.	Biedrība “Lauksaimniecības statūtsabiedrību asociācija” valdes priekšsēdētājs	Kaspars Melnis
5.	Biedrības “Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija” valdes priekšsēdētājs	Gustavs Norkārklis
6.	Biedrības “Latvijas Jauno zemnieku klubs” valdes priekšsēdētāja vietnieks	Rūdolfs Pulkstenis
7.	Biedrības “Latvijas Zemnieku federācija” valdes priekšsēdētāja	Agita Hauka
8.	Biedrības “Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācijas padome” pilnvarotais pārstāvis, Latvijas Piensaimnieku Centrālā Savienības valdes priekšsēdētājs	Jānis Šolks
9.	Biedrības “Latgales ražojošo lauksaimnieku apvienības” valdes priekšsēdētājs	Aivars Bernāns
10.	Latvijas Augļkopju asociācijas valdes priekšsēdētāja	Māra Rudzāte
11.	Latvijas Sēklaudzētāju asociācija	Ilze Muceniece

Citi sanāksmes sēdes dalībnieki:

Nr.p.k.	Iestādes/biedrības nosaukums, ieņemamais amats	Vārds, uzvārds
----------------	---	-----------------------

1.	Zemkopības ministrijas parlamentārais sekretārs	Edgars Putra
2.	Ministra biroja vadītāja	Anna Vītola – Helviga
3.	Zemkopības ministrijas valsts sekretāra vietniece	Pārsla Rigonda Krieviņa
4.	Zemkopības ministrijas Tirdzniecības un tiešā atbalsta departamenta direktors	Zigmārs Ķikāns
5.	Zemkopības ministrijas Tirdzniecības un tiešā atbalsta departamenta direktora vietniece	Ilona Kromāne
6.	Zemkopības ministrijas Tirdzniecības un tiešā atbalsta departamenta Tiešo maksājumu un ekonomikas nodaļas vadītāja	Elīna Dimanta
7.	Tiešo maksājumu un nozaru ekonomikas nodaļas vadītāja vietniece	Baiba Kļaviņa
8.	Zemkopības ministrijas Lauku attīstības atbalsta departamenta direktore	Liene Jansone
9.	Lauku atbalsta dienesta direktors	Ģirts Krūmiņš
10.	Lauku atbalsta dienesta direktora vietnieks	Indulis Āboliņš
11.	Saeimas deputāts	Mārtiņš Felss

Padomes sēdes protokolētāja: Zemkopības ministrijas Tirdzniecības un tiešā atbalsta departamenta direktora vietniece Ilona Kromāne, Tiešo maksājumu un nozaru ekonomikas nodaļas vadītāja Elīna Dimanta.

SĒDES DARBA KĀRTĪBA

1. Par lauksaimnieciskās darbības prasību zālājiem.
2. Aktīvā lauksaimnieka prasība.
3. Ilggadīgo zālāju saglabāšana un atjaunošana.
4. LLVS 5 par augsnes apstrādi, kas samazina augsnes degradācijas un erozijas risku, ņemot vērā nogāzes slīpumu.
5. Ekoshēmas.
6. Īscirtmeta atvasāju stādu skaitu uz hektāru.
7. Sertificētu sēkļu ražības saistītā atbalsta saņemšanai un aitu turēšanas periods.
8. Citi jautājumi

1. Par lauksaimnieciskās darbības prasību zālājiem:

1.1. Vai atcelt prasību par nopļautās zālaugu masas novākšanu?

Atļaut zāles smalcināšanu jeb svītrot obligāto prasību nopļauto zāli novākt no KLP Stratēģisko plānu.

Priekšlikumam atļaut smalcināšanu atbalstu izteica: LOSP, LBLA, LZP, JZK, GLAB, LSA, LA, LRLA, LPCS, LAA, Latvijas Sēkludzētāju asociācijas

ZSA – īstermiņā to atbalstītu, lai neapgrūtinā esošos lauksaimniekus, bet ilgtermiņā šo risināt uzlabojot aktīva lauksaimnieka kritērijus.

NVO izteica dažādus priekšlikumus par zāles novākšanas prasības attiecināšanu tikai noteiktai grupai ilggadīgiem zālājiem (turpmāk - IZ), piem., tikai platībām, kur nav 0,3 vai 0,4 liellopu vienības nodrošinātas (JZK), no 20 ha (LOSP), 10% no saimniecības IZ platības var smalcināt pārējās platībās novāktā zāle ir jānopļauj (ZSA). Bet saskaņā ar ES regulējumu dalībvalstis prasības diferencēšanu vienam zemes izmantošanas veidam var noteikt, ja var pierādīt, ka grupai, kurai ir noteikti citi apsaimniekošanas kritēriji uzturēšanas darbības ganīšanai vai lopbarības ieguvei piemērotā stāvoklī atšķirtos no saimniecībām, kur netiek paredzētās konkrētās atkāpes.

LBLA: Lai uzlabotu LLVS1 situāciju izvērtēt iespēju IZ platībās iekļaut ganībām piemērotas platības, bet tajās ir arī krūmi utt., bet var ganīt dzīvniekus.

1.2. Vai paredzēt zālājiem, tostarp IZ vēlāku pļaušanas termiņu (15.09), platībās, kur ir noslēgts līgums par apputeksnēšanas pakalpojumu.

ZM izstrādātais priekšlikums tika atbalstīts, ZSA norādīja, ka atbalsta tikai kamēr ievieš maksājumu par saimi un tikai nektāraugu platībās, IZ – nē.

2. Aktīvā lauksaimnieka prasība

2.1. Vai paredzēt, ka 2023. un 2024.gadā atbalsta pretendents, kura platība nepārsniedz 20 ha, ir atzīstams par vienu darbinieku?

Ministru Kabineta noteikumos paredzēt, ka 2023.un 2024.gadā atbalsta pretendents, kura platība nepārsniedz 20 ha, ir atzīstams par vienu darbinieku.

ZM izstrādātais priekšlikums tika atbalstīts, ZSA norādīja, ka izņēmumu jāparedz tikai 2023.gadā un pēc gada pārskatīt.

2.2. Vai paredzēt, ka uz BVZ platībām netiek attiecināta standarta izlaide

ZM izstrādātais priekšlikums tika atbalstīts.

2.3. Vai paaugstināt lauksaimnieciskās darbības izdevumiem prasību 66 EUR/ha?

ZM: Priekšlikums paaugstināt lauksaimnieciskās darbības izdevumiem prasību 66 EUR/ha, ņemot vērā TAP iesniegto priekšlikumu noteikt 200 EUR/ha. Šāds sliekšnis ir par augstu, jo ir jābūt izmaksām ir jāatbilst minimālām zemes uzturēšanas izmaksām, saskaņā ar LLKC datiem 2020.g. min. izmaksas bija 66 EUR/ha, bet 2022.g. šīs izmaksas ir augušas no 30-40%.

NVO domas dalījās:

LBLA: arī 100 EUR/ha būtu vairāk par minimālo.

ZSA: 180 būtu vidējais starp viedokli

LAD: Ja ir noteikts vienam nodarbinātajam 20 ha sliexsnis, tad 1200-1300 saimniecībām, kuras apsaimnieko ~ 29 tūkst. IZ platības būs jāsniedz čeki par summu, kuru šodien diskutējam.

JZK: ja 200 EUR/ha, tad nav loģikas, jo pārsniedz ISIP (66 EUR/ha) un PM (12-53 EUR/ha) robežas

ZSA: 66EUR/ha ir par maz

3. Ilggadīgo zālāju (IZ) saglabāšana un atjaunošana

3.1. Vai pienākumu atjaunot IZ platību nosakāms lauksaimniekam, kurš iepriekšējos 7 vai 5 gados ir pārveidojis IZ platību par cita lietojuma zemi?

Sanāksmē vairākums norādīja, ka grūti paust viedokli ņemot vērā, ka vēl nav pieejama statistika, cik lielu lauksaimnieku grupa var tikt ietekmēta nosakot 5 vai 7.gadus

3.2. Vai svītrot paredzēto izņēmumus un attiecināt prasību atjaunot IZ arī uz platībām, kur ierīkoti ilggadīgie stādījumi, vai kuras pārveidojušas saimniecības, kuras pārtraukušas lopkopību vai ir gados jaunu lauksaimnieku saimniecības?

Sanāksmē vairākums norādīja, ka atbrīvojumi ir nepieciešami, t.sk. arī saimniecībām, kuras laikposmā no 2018.gada līdz 2022.gadam bija iekļautas bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā un kurās tika pārveidotas IZ platības par cita lietojuma zemi.

ZSA – norāda, ka no ilggadīgo stādījumu atkāpēm ir jāņem ārā īscirtmeta atvasāji.

3.3. Vai atbrīvot no pienākuma atjaunot IZ platību, kura ir bijusi pārveidota par zemi, kas nav izmantojama lauksaimniecībā vai ir apmežota?

Sanāksmē tika izteikts viedoklis izvērtēt vai nevar paredzēt, ka uzliek pienākumu atjaunot mežu platības, kas tika apmežotas no 2023.gada

4. LLVS5 par augsnes apstrādi, kas samazina augsnes degradācijas un erozijas risku, ņemot vērā nogāzes slīpumu

4.1. Vai LLVS5 mainīt nosacījumus par nogāzēs platumā no 20 uz 200 m?

Sanāksmē tika izteikts atbalsts ZM priekšlikumam

4.2. Vai augsnes apstrādes prasību, paredzēt tikai prasības tikai lauksaimniecības zemes platībām uz nogāzēm, kas atrodas blakus ŪSIK ūdensobjektam un, kuras krituma virziens ir vērsts pret ūdensobjektu un attiecināt uz apstrādi, kas veikta pēc 20.septembra?

Sanāksmē tika izteikts atbalsts ZM priekšlikumam. Lai ierosinātos priekšlikumus varētu iestrādāt MK noteikumos vispirms ir nepieciešams veikt grozījumus KLP Stratēģiskā plānā

5. Ekoshēmas

Sanāksmē tika atbalstīti ZM piedāvātie priekšlikumi:

5.1. 1.ekoshēmas atbalsttiesīgajā platībā iekļaut pupas, zirņus

5.2. 4.ekoshēmas atbalsttiesīgajā platībā iekļaut nektāraugu platības

5.4. 6. un 7. ekoshēmā samazināt dzīvnieku blīvumu no 0,4 uz 0,3 aitām un kazām

Lai ierosinātos priekšlikumus varētu iestrādāt MK noteikumos vispirms ir nepieciešams veikt grozījumus KLP Stratēģiskā plānā

6. Īscirtmeta atvasāju stādu skaitu uz hektāra

Vai samazināt īscirtmeta atvasāju stādu skaitu uz hektāra?

Latvijas meža īpašnieku biedrība aicina stādu skaitu samazināt, jo ilgadīgie pētījumi norāda, ka ilgadīgajos stādījumos, kas veicina CO2 piesaisti, nav nepieciešams tik liels kociņu skaits.

Sanāksmē tika izteikts atbalsts Latvijas meža īpašnieku biedrības priekšlikumam.

7. Saistūtais ienākumu atbalsts (SA)

7.1. Vai grozīt noteiktās ražības par sertificētu sēklu saistītā atbalsta saņemšanai?

LSA ierosina pārskatīt kultūraugu ražību līmeņus SA par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām un SA par sertificētu labības sēklu atbalsttiesīgo?

Sanāksmē tika izteikts atbalsts LSA priekšlikumam.

7.2. Vai SA par aitu mātēm grozīt turēšanas periodu?

Latvijas Aitu audzētāju asociācija (LAAA) ierosina aitām turēšanas periodu noteikt no 1.marta nevis 1.jūlija, ņemot vērā, aitu mātes atnešanās periodus.

Sanāksmē tika izteikts atbalsts LAAA priekšlikumam.

8. Citi jautājumi

8.1. Paredzēt ekoshēmas atbalstu putnkopībai

Sanāksmē tika izteikts viedoklis par šo diskutēt ne ātrāk kā 2026.gadā, jāsaprot, kā jau ieviestās ekoshēmas un izvirzītie mērķi tiks sasniegti.

8.2. Tiešos maksājumus piešķirt par platībām, kur ir izvietoti saules paneli

Sanāksmē tika izteikts viedoklis nepiešķirt tiešos maksājumus par platībām, kur ir izvietoti saules paneli, jo lauksaimniecības zemes prioritāte ir lauksaimnieciskā darbība.

Sanāksmes vadītājs

E.Putra

Sēdi protokolēja:

I.Kromāne, E.Dimanta

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU
ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU